# Statystyka opisowa

Cz. 2

# Program

- Miary zmienności
- Miary asymetrii
- Korelacja

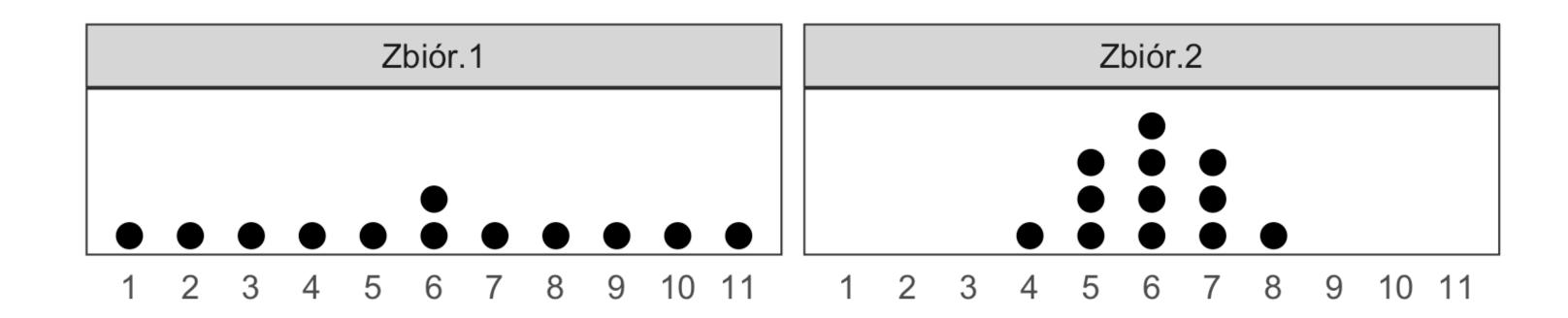
| Zbiór 1 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 |  |
|---------|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|----|--|
| Zbiór 2 | 4 | 5 | 5 | 5 | 6 | 6 | 6 | 6 | 7 | 7 | 8  | 8  |  |

| Zbiór 1 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 |
|---------|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|----|
| Zbiór 2 | 4 | 5 | 5 | 5 | 6 | 6 | 6 | 6 | 7 | 7 | 8  | 8  |

Me = 6, D = 6,  $frac{1}{2}$   $frac{1}{2}$ 

| Zbiór 1 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 |
|---------|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|----|
| Zbiór 2 | 4 | 5 | 5 | 5 | 6 | 6 | 6 | 6 | 7 | 7 | 8  | 8  |

Me = 6, D = 6, średnia = 6



Rozstęp

| Zbiór 1 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 |
|---------|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|----|
| Zbiór 2 | 4 | 5 | 5 | 5 | 6 | 6 | 6 | 6 | 7 | 7 | 8  | 8  |

Rozstęp (range) - różnica pomiędzy największą na najmniejszą zaobserwowaną wartością.

$$range = x_{max} - x_{min}$$

#### Zadanie:

- 1. Oblicz rozstępy dla powyższych danych. Co możesz powiedzieć o zmienności obu zbiorów względem siebie, zakładając, że dane przedstawiają pomiar tej samej cechy?
- 2. Utwórz wektory tych danych w R i oblicz rozstępy za jego pomocą.
- 3. Zdefiniuj własną funkcję , range'

Rozstęp międzykwartylowy

| Zbiór 1 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | Q1 = 3.75, Q3 =8.25 |
|---------|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|----|---------------------|
| Zbiór 2 | 4 | 5 | 5 | 5 | 6 | 6 | 6 | 6 | 7 | 7 | 8  | 8  | Q1 = 5, Q3 =7       |

Rozstęp międzykwartylowy (Interquartile range, IQR) - różnica pomiędzy wartością pierwszego i trzeciego kwartyla.

$$IQR = Q_3 - Q_1$$

#### Zadanie:

- 1. Oblicz IQR dla powyższych danych. Co możesz powiedzieć o zmienności obu zbiorów względem siebie, zakładając, że dane przedstawiają pomiar tej samej cechy?
- 2. Utwórz wektory tych danych w R i oblicz IQR za jego pomocą.

#### Wariancja

Wariancją (variance) w zbiorze wyników obserwacji nazywamy przeciętne kwadratowe odchylenie poszczególnych wyników obserwacji od ich średniej.

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^{N} (x_i - \mu)^2}{N}$$

### Wariancja

|      | $(x_i - \mu)$ | $(x_i - \mu)^2$ |
|------|---------------|-----------------|
| 1    | 1 - 6 = -5    | 25              |
| 2    | 2 - 6 = -4    | 16              |
| 3    | 3 - 6 = -3    | 9               |
| 4    | 4 - 6 = -2    | 4               |
| 5    | 5 - 6 = -1    | 1               |
| 6    | 6 - 6 = 0     | 0               |
| 6    | 6 - 6 = 0     | 0               |
| 7    | 7 - 6 = 1     | 1               |
| 8    | 8 - 6 = 2     | 4               |
| 9    | 9 - 6 = 3     | 9               |
| 10   | 10 - 6 = 4    | 16              |
| 11   | 11 - 6 = 5    | 25              |
| suma | 0             | 110             |

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^{N} (x_i - \mu)^2}{N}$$

$$\sigma^2 = \frac{110}{12}$$

$$\sigma^2 \approx 9.17$$

### Odchylenie standardowe

Odchyleniem standardowym (standard deviation) w zbiorze wyników nazywamy pierwiastek kwadratowy z wariancji.

$$\sigma = \sqrt{\sigma^2} = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{N} (x_i - \mu)^2}{N}}$$

Odchylenie standardowe dla poprzedniego przykładu wynosi zatem:

$$\sigma \approx 3.03$$

#### Wariancja, odchylenie standardowe

|      | $\left(x_i-\mu\right)$ | $(x_i - \mu)^2$ |
|------|------------------------|-----------------|
| 4    |                        |                 |
| 5    |                        |                 |
| 5    |                        |                 |
| 5    |                        |                 |
| 6    |                        |                 |
| 6    |                        |                 |
| 6    |                        |                 |
| 6    |                        |                 |
| 7    |                        |                 |
| 7    |                        |                 |
| 8    |                        |                 |
| 8    |                        |                 |
| suma |                        |                 |

$$\sigma^{2} = \frac{\sum_{i=1}^{N} (x_{i} - \mu)^{2}}{N}$$

#### Zrób to sam:

- Oblicz wariancję i odchylenie standardowe
- Uzyskane wyniki porównaj z wynikami uzyskanymi w R za pomocą funkcji var() i sd()
- Napisz własne funkcje wariancji i odchylenia standardowego ze zmodyfikowanym licznikiem wariancji (n-1) i umieść je na githubie.
- Dokonaj porównania szybkości działania napisanych przez Ciebie funkcji z bazowymi funkcjami R i funkcjami napisanymi przez pozostałych uczestników warsztatu korzystając z pakietu microbenchmark.

#### Wariancja, odchylenie standardowe

Kilka uwag na temat wariancji i odchylenia standardowego:

• Obie te miary są tzw. bezwzględnymi miarami zmienności przez co można ich używać tylko i wyłącznie do porównywania zmienności pomiędzy cechami zmierzonymi w tych samych jednostkach.

#### Przykład:

Możemy porównać odchylenia standardowe zarobków brutto w Polsce dla kobiet i dla mężczyzn (jednostka PLN) Nie możemy porównać odchyleń standardowych zarobków brutto kobiet w Polsce i w Niemczech (PLN i EUR)

- Wariancja nie jest interpretowalna wprost. Tzn. Jeżeli obliczona warianacja zarobków wynosi 144, należy pamiętać, że jest to przeciętne kwadratowe odchylenie od średniej - ciężko jest mówić o PLN podniesionych do kwadratu, między innymi dlatego najczęściej używa się odchylenia standardowego.
- W przypadku gdy chcemy porównać zmienność pomiędzy cechami reprezentowanymi w różnych jednostkach właściwe są tzw. względne miary zmienności.

### Współczynnik zmienności

Współczynnikiem zmienności (coefficient of variation) w zbiorze wyników obserwacji nazywamy stosunek ich odchylenia standardowego do średniej arytmetycznej. Wynik wyrażamy w %.

$$V_{\sigma} = \frac{\sigma}{\mu} \times 100$$

#### Zadanie:

Dla dwóch zbiorów z poprzedniego przykładu oblicz współczynnik zmienności. Zaimplementuj jako funkcję w R i udostępnij na githubie.

# CDN...